

Organisatie en werkwijze NAD

Nadere uitwerking Programmavoorstel

Stuurgroep NAD

Amersfoort, mei 2009

1 Doel en globale opzet van het NAD

Onder leiding van de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) wordt door een groot aantal partijen een Nationaal Actieprogramma Diabetes (NAD 2009-2013) uitgevoerd. Het kerndoel van het NAD is als volgt geformuleerd:

‘Structureel implementeren van een complete en actuele NDF Zorgstandaard als leidraad voor de inhoud, de organisatie en de kwaliteitsbewaking van programmatisch ingerichte preventie van diabetes en zorg voor mensen met diabetes, alsmede voor de bijpassende bekostigingssystematiek’.

Er worden een kernthema en vijf thema's onderscheiden:

- kernthema Implementeren van de NDF Zorgstandaard
- thema 1 Preventie, voorlichting en leefstijlinterventie
- thema 2 Positie van de cliënt en patiënt
- thema 3 Organisatie, kwaliteit en kennis
- thema 4 Regelgeving en bekostiging
- thema 5 Epd (e-diabetesdossier) en ict-voorzieningen

Het NAD bundelt initiatieven die direct of indirect gericht zijn op het optimaliseren van de preventie van diabetes en de zorg voor mensen met diabetes. Dit zijn zowel reeds lopende initiatieven als ook acties die op initiatief van het programma worden ingezet. Zo kan de samenhang worden bevorderd, leemtes worden gesignaleerd en aanvullende acties gericht worden ingezet. Van het actieprogramma wordt een stimulerend en versterkend effect verwacht op lopende programma's en op sluimerende initiatieven. Samenwerking met andere organisaties staat hoog genoteerd.

Het NAD bouwt dus voort op activiteiten die er al zijn en ontplooit nieuwe activiteiten daar waar het nodig is. Alle activiteiten tezamen moeten een integraal en samenhangend programma vormen, waarbij draagvlak vanuit het veld en bij patiënten belangrijk is.

De werkwijze binnen het NAD dient zich te kenmerken door:

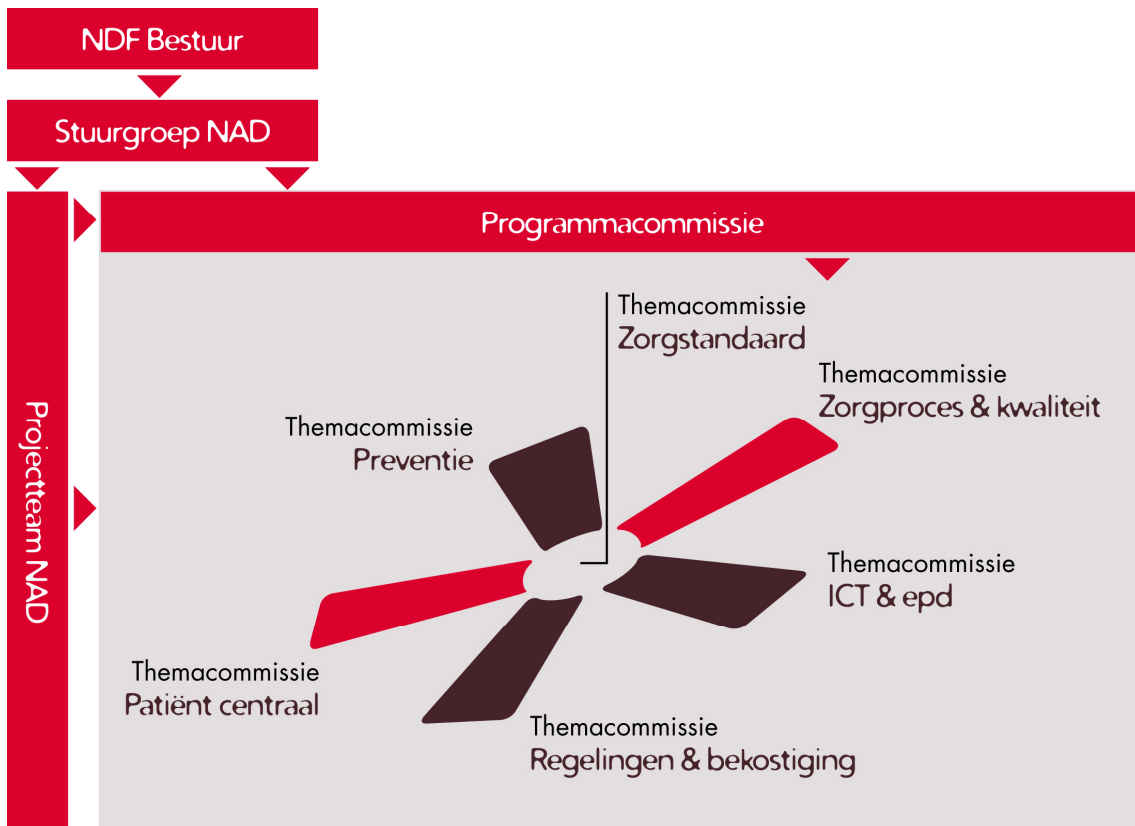
- commitment en draagvlak vanuit het veld en NDF partners,
- een bundeling van bestaande en nieuw te starten activiteiten, zodat afstemming en versterking gefaciliteerd wordt,
- een onafhankelijke en neutrale inbreng en beoordeling van nieuwe ideeën en projecten,

en daarmee de ambitie realiserend dat op landelijk niveau de omstandigheden, condities en instrumenten beschikbaar komen die vereist zijn voor het realiseren van de ambities van de Preventienota ten aanzien van diabetes. Deze betreffen in het algemeen organisatiestructuren, uitvoeringsprogramma's, infrastructurele voorzieningen, bekostiging van activiteiten gericht op preventie en goede zorgverlening, en wet- en regelgeving. Zij zijn alle afgeleid van de NDF Zorgstandaard, die leidend is voor de inhoud, organisatie, de kwaliteitsbevordering en de bekostigingssystematiek van de preventie en zorg bij diabetes.

2 Programmacommissie en themacommissies

Het bestuur van de NDF draagt de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud en uitvoering van het programma. Voor de aansturing, uitvoering en begeleiding van het actieprogramma is een aantal structuren in het leven geroepen. Voor de aansturing is de Stuurgroep NAD ingesteld. Het NDF bestuur fungeert als het ware als een Raad van Toezicht en de Stuurgroep als een Raad van Bestuur.

Voor de zes thema's van het NAD zijn door de Stuurgroep *themacommissies* ingesteld, elk onder leiding van een onafhankelijke voorzitter uit het Diabetes Expert Netwerk. De samenstelling en werkwijze wordt in paragraaf 2.1 uiteengezet. De *programmacommissie* bestaat uit de voorzitters van de zes themacommissies. De samenstelling en werkwijze van deze commissie wordt in paragraaf 2.2 uiteengezet. De organisatie van het NAD is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Organisatie van het NAD

2.1 Themacommissies: werkwijze en samenstelling

Er zijn *themacommissies* ingesteld van gemiddeld 6 tot 8 personen, elk onder leiding van een onafhankelijke voorzitter (op persoonlijke titel) uit het Diabetes Expert Netwerk, die tenminste twee maal per jaar bijeen komt. Bij de samenstelling wordt rekening gehouden met een evenwichtige spreiding van de negen NDF lidorganisaties (incl.

ervaringsdeskundigheid), de belangrijkste samenwerkingspartners in het NAD en enkele projectleiders van lopende of nieuwe activiteiten binnen elk thema.

In de bestuursvergadering van de NDF van 21 april jl. zijn afspraken gemaakt over de NDF vertegenwoordiging door de negen lidorganisaties in de themacommissies. Daarnaast is van een aantal NAD samenwerkingspartners bepaald dat zij elk voor bepaalde thema's als deelnemer aan de commissies worden toegevoegd. Voor elke themacommissie wordt een (ambtelijk) secretaris benoemd.

Deze themacommissies krijgen als eerste opdracht een werkplan t/m 2010 op te stellen en eind 2009 aan de Stuurgroep voor te leggen, waarin ze op basis van het NAD Programmavoorstel (en de daarin opgenomen lopende en voorgenomen nieuwe projecten) en eigen inzichten de lacunes in kaart brengen en voorstellen doen welke projecten nog geëntameerd zouden moeten worden. Daarnaast vinden in deze themacommissies onderlinge afstemming en informatie-uitwisseling plaats. Twee vergaderingen vinden jaarlijks in het voor- en najaar gelijktijdig en op een zelfde locatie voor alle themacommissies plaats. Als daaraan behoefte bestaat kunnen de commissies daarnaast eventueel nog één à twee keer eigenstandig bijeenkomen, maar veelal zal onderling vooral digitaal worden gecommuniceerd.

2.2 Programmacommissie: werkwijze en samenstelling

Deze commissie, onder leiding van de voorzitter van de kernthemacommissie en voorts samengesteld uit de voorzitters van de vijf themacommissies, komt twee à drie keer per jaar bijeen aansluitend aan de gelijktijdige vergadering van de themacommissies. De programmacommissie heeft als taak om stuurgroep en projectteam inhoudelijk te adviseren over de inrichting van het NAD als geheel, de afstemming tussen de verschillende onderdelen daarbinnen en suggesties te doen voor nieuw te starten activiteiten. De programmacommissie wordt daarbij ook gevoed door peilingen in het veld naar ideeën voor te entameren activiteiten; concretisering daarvan zal in het najaar starten. Tenslotte beoordeelt de commissie nieuwe projectvoorstellen en adviseert zij de stuurgroep over de toekenning (zie ook 4.3).

3 Projectteam en kernteam

Er wordt een projectteam NAD ingesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen een kernteam en een projectteam. Het **projectteam** bestaat uit elf personen: de zes ambtelijk secretarissen, de projectleider communicatie, medewerker kennis & onderzoek (Diabetes Fonds), de programmasecretaris, secretaresse en algemeen programma manager. Het projectteam vergadert maandelijks.

Het **kernteam** bestaat uit de projectleider communicatie, de programmasecretaris, secretaresse en algemeen programma manager. Het kernteam vergadert 1 x per twee weken.

Voor elke themacommissie wordt een (ambtelijk) secretaris benoemd, die ook onderdeel uitmaakt van het projectteam van de NDF. Voor thema 2 wordt iemand vanuit de DVN benoemd, voor de andere thema's iemand vanuit het NDF bureau c.q. NAD team. De ambtelijk secretaris fungeert als centrale contactpersoon voor de themacommissie,

inventariseert/actualiseert het werkterrein (literatuur/activiteiten/beleid) rond het thema, brengt leemten in kaart, houdt actualiteit bij (nieuws, wetenschap, projecten), ontwikkelt een relevant netwerk rond het thema, bereidt samen met de voorzitter vergaderingen van de commissie voor, etc.

4 Budget en toekenning projecten en activiteiten

4.1 Budget (verdeling)

Voor het NAD is vanuit het ministerie van VWS tien miljoen euro voor de jaren 2009-2012 beschikbaar. De Stuurgroep heeft bepaald dat 10% daarvan aan onderzoek kan worden besteed (incl. nul- en eindmeting). Daarnaast wordt aanvullende financiering gezocht. De bulk van het budget dient in de eerste twee jaar van het actieprogramma te worden besteed.

De projectvoorstellen dienen te worden ingediend met een begroting conform een door VWS aangegeven indeling, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen personele en materiële kosten, en onderbouwing (per onderdeel en detail toegelicht, geen ruimte voor post onvoorzien) en per begrotingsjaar. Het minimum subsidiebedrag voor een project is 125.000 euro, waarmee o.a. is geregeld dat de financiële eindverantwoording van elk project tenminste moet zijn voorzien van een goedkeurende externe accountantsverklaring. Per project zal vanuit het NAD budget gemiddeld € 200.000 - 250.000 worden toegekend en een maximum bedrag van ca. 400.000-500.000 euro; bij een hogere begroting zal aanvullende financiering moeten worden gevonden, waartoe in het projectvoorstel concrete suggesties tot verwerving of een aanbod moeten zijn opgenomen.

De projectbegroting wordt eerst globaal op de VWS criteria getoetst door het NDF bureau. Een bundeling van door de stuurgroep goedgekeurde voorstellen (incl. begroting) wordt vanuit de NDF bij VWS ingediend (als NAD tranches) en daar opnieuw en detail financieel getoetst. Het project wordt pas definitief door de NDF toegekend nadat de bevestiging daarvan schriftelijk van de zijde van het departement is ontvangen.

In bijlage 1 zijn de Voorwaarden voor financiering opgenomen.

4.2 Toekenning NAD projecten tijdens de startfase

Uit een inventarisatie van activiteiten die mogelijk vanwege het NAD ondernomen zouden kunnen worden, is per thema een eerste prioritering opgemaakt van acties die in 2009 zullen starten. Tijdens de startfase is een tiental projecten met financiële ondersteuning vanwege subsidie van VWS uitgewerkt. Doel van deze projecten: aan het begin van het NAD al van start kunnen gaan, dus tijdwinst en dynamiek. Zo kan het programma zonder aanloopvertraging van meet af aan acties aanpakken.

Voor deze projecten en de kosten van de NAD projectorganisatie is een bedrag van maximaal 4 miljoen euro gereserveerd, opdat er een verhoudingsgewijs redelijk bedrag overblijft voor de acties die de komende tijd vanuit het NAD nog aangezwengeld worden. Afsproken is dat dit bedrag naar rato over de projectvoorstellen wordt verdeeld. De bij ZonMw gehanteerde vigerende subsidievoorwaarden gelden daarbij als kader. Na de definitieve schriftelijke toekenning dienen de projectindieners zich akkoord te verklaren met de op basis van de ZonMw regeling geformuleerde voorwaarden.

De ingediende projectvoorstellen worden elk door twee onafhankelijke referenten beoordeeld op verschillende kwaliteitsaspecten. De indienende organisaties worden in de gelegenheid gesteld op deze referentencommentaren te reageren. Uiteindelijk wordt op stuurgroepniveau een besluit genomen over honorering van het voorstel, waarbij een eventueel bij de indienende organisaties betrokken lid niet bij dat gedeelte van de besluitvorming aanwezig is. Uiterlijk 1 juli a.s. dient de beschreven procedure uit de startfase afgerond te zijn.

4.3 Toekenning van projecten in de vervolgfase

Voor de vervolgfase vanaf 1 juli 2009 wordt de volgende procedure gehanteerd.

De themacommissies brengen in het komende najaar - op basis van het Programmavoorstel NAD (en de daarin opgenomen lopende en voorgenomen nieuwe projecten) en eigen inzichten - lacunes in kaart en doen voorstellen welke projecten nog geëntameerd zouden moeten worden. De programmacommissie heeft als taak om stuurgroep en projectteam inhoudelijk te adviseren over de inrichting van het NAD als geheel, de afstemming tussen de verschillende onderdelen daarbinnen en suggesties te doen voor nieuw te starten activiteiten. De programmacommissie wordt daarbij ook gevoed door peilingen in het veld naar ideeën voor te entameren activiteiten; concretisering daarvan zal in het najaar starten. De stuurgroep neemt op basis van het advies van de programmacommissie het finale besluit over welke prioritaire activiteiten opgepakt worden. Per prioritaire activiteit worden vervolgens drie organisaties gevraagd projectvoorstellen in te dienen, die telkens door tenminste twee onafhankelijke (door het NAD projectteam te bepalen) referenten zullen worden beoordeeld en waarover bij de indieners hoor en wederhoor wordt toegepast. De programmacommissie beoordeelt de projectvoorstellen, referentencommentaren plus hoor en wederhoor en adviseert de stuurgroep over honorering ervan. De stuurgroep neemt op basis van een preadvies van het bureau een finaal besluit, waartegen eventueel beroep open staat bij een bezwaarcommissie bestaande uit NDF bestuursleden.

Er zijn dus geen open calls voor het indienen van projectvoorstellen. Er is in deze fase slechts een marginale beoordeling nodig op relevantie omdat in beginsel alleen prioritaire activiteiten worden uitgezet bij een overwegend top down benadering. Als er vanuit het veld toch voorstellen worden ontvangen (zoals inmiddels gebeurt), zullen deze ter informatie aan de themacommissies worden doorgezonden. De afzenders krijgen daarvan bericht.

5 Communicatie

Goede communicatie is voor het NAD uiteraard van groot belang. Ook de lokale professionals moet geïnformeerd worden over het NAD en weten wat dit voor hem of haar gaat betekenen. In dat kader zullen een aantal belangrijke (soms publieke) activiteiten plaatsvinden. Afstemming van de NAD kalender van de verschillende deelactiviteiten is daarbij van groot belang. In juni 2009 komt een communicatieplan beschikbaar.

Bijlage 1

Voorwaarden NAD financiering

Voorwaarden bij goedgekeurde projectvoorstellen in het kader van het Nationaal Actieprogramma Diabetes (NAD).

Toekenningen worden slechts gedaan voor zover de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) van oordeel is dat de verstrekking past in de doelstellingen van het NAD en de beoordelingsprocedure heeft geleid tot een positief oordeel. NAD financiering is geen alternatief voor reguliere financiering.

De Subsidievoorwaarden van ZonMw per 1 januari 2009 zijn het kader van waaruit deze Voorwaarden zijn geformuleerd. Bij eventuele interpretatieverschillen wordt derhalve op die uitgebreide omschrijving teruggevallen.

- 1 Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven subsidie of een andere financiële bijdrage heeft aangevraagd bij één of meer andere bestuursorganen of organisaties, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
- 2 De ontvanger van de NAD financiering doet zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan de NDF van omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de beslissing omtrent (de hoogte van) de financiering. Daarbij worden relevante stukken overgelegd.
- 3 De ontvanger van de NAD financiering is verantwoordelijk voor het goede verloop van het project en de verantwoording daarvan. Stuurgroep NAD en het NDF bestuur zien toe op de uitvoering van projecten (inhoudelijk en procesmatig).
- 4 De NDF organiseert in het kader van het NAD regelmatig activiteiten voor en door projectleiders met het oog op kennisoverdracht en implementatie van resultaten. Projectleiders worden geacht hieraan hun medewerking te verlenen.
- 5 Projectleiders schrijven voortgangsverslagen. Vanaf de startdatum van het project dient iedere twaalf maanden – tenzij anders bepaald – een tussentijdse rapportage te worden ingediend. Hiervoor is een formulier beschikbaar.
- 6 Projectleiders kunnen worden uitgenodigd een presentatie te verzorgen. Wanneer voortgangsverslagen daartoe aanleiding geven, kan de NDF een onderzoek ter plaatse uitvoeren om nader geïnformeerd te worden over de voortgang van het project.
- 7 Binnen vier maanden na toekenning wordt het project gestart. Na deze termijn vervalt de toekenning, tenzij binnen de termijn aannemelijk is gemaakt dat er omstandigheden zijn waardoor een start binnen vier maanden onmogelijk is.
- 8 Projecten die (mede) worden gefinancierd in het kader van het NAD dienen te zijn aangemeld bij de meest aangewezen databank.
- 9 NDF is in het kader van publicatie over de voortgang en resultaten van het NAD gerechtigd na overleg tot publicatie over te gaan. Bij elke publicatie wordt aangegeven wie de uitvoerder(s) en financier(s) zijn geweest.
- 10 De resultaten van NAD projecten dienen in het algemeen zonder verdere vergoeding ter beschikking te komen van de Nederlandse bevolking dan wel van andere projecten op hetzelfde terrein. Eventuele producten kunnen op basis van kostprijs ter beschikking worden gesteld.

- 11 De ontvanger van de NAD financiering verklaart zich bereid om – ook na afronding van het project – volledige medewerking te verlenen aan door NDF op te stellen enquêtes, overzichten enz. over het project en de behaalde resultaten.
- 12 Bij publicaties en presentaties wordt het NAD logo gebruikt. Over de wijze waarop wordt vooraf overlegd met de programmaleider NAD.
- 13 De ontvanger van de NAD financiering vrijwaart NDF voor aanspraken van derden ter zake van alle schade die zij lijden ten gevolge van de verrichte activiteiten en de daarmee samenhangende door of vanwege de aanvrager verspreide publicaties.
- 14 De ontvanger van de NAD financiering zorgt er voor dat:
 - a. de administratie op overzichtelijke en doelmatige wijze wordt gevoerd;
 - b. van alle ontvangsten en uitgaven deugdelijke bewijsstukken, waaruit de aard en de omvang van de geleverde goederen of van verrichte diensten duidelijk blijken, aanwezig zijn.
- 15 Vergoedingen die ten laste van het project betaald aan derden, vanwege geleverde diensten of goederen zijn niet hoger dan bedrijfseconomisch verantwoord en maatschappelijk gangbaar.
- 16 De ontvanger van de NAD financiering doet zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan NDF van omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Daarbij worden de relevante stukken overgelegd. Zo dienen voornemens tot wijziging van de doelstelling, de vraagstelling en het plan van aanpak van een project vooraf ter goedkeuring aan de Stuurgroep NAD te worden voorgelegd.
- 17 Binnen vier maanden na afloop van de activiteiten dient de ontvanger van de NAD financiering een verantwoording in. De verantwoording bestaat uit:
 - a. het eindrapport; hiervoor is een formulier beschikbaar. De eindrapportage dient duidelijk inzicht te verschaffen in de bereikte resultaten en in de aard, duur en omvang van de activiteiten waarvoor een bijdrage uit het NAD is verleend. In het verslag worden de bereikte resultaten en de verrichte activiteiten vergeleken met de in het projectplan voorgenomen activiteiten
 - b. een declaratie; de declaratie geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de aanwending en de besteding van de financiering door de ontvanger van de NAD financiering en geeft de nodige informatie om de definitieve financiering vast te stellen. Belangrijke verschillen tussen begroting en realisatie moeten worden toegelicht. De declaratie sluit aan op de indeling van de ingediende begroting.
- 18 De declaratie gaat vergezeld van een accountantsverklaring indien het totaal van het door het NDF toegekende bedrag meer dan € 125.000 bedraagt. Binnen zes maanden na ontvangst van de verantwoording, bedoeld in artikel 17, wordt de definitieve financiering vastgesteld door NDF.
- 19 Indien projecten niet volgens het goedgekeurde projectvoorstel verlopen is NDF gerechtigd tussentijds de financiering te beëindigen en de reeds verstrekte bedragen terug te vorderen.
- 20 Indien onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt of indien de voorwaarden in dit document niet zijn nageleefd, kan NDF de toezegging wijzigen dan wel intrekken, het verstrekken van voorschotten opschorten of de definitieve financiering lager vaststellen.

Verplichtingen NDF

- 1 Over de besluitvorming worden aanvragers zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie maanden geïnformeerd.
- 2 Indien het besluit een toezegging inhoudt, wordt het bedrag vermeld dat ten hoogste wordt verleend. De financiering wordt, afhankelijk van de aanvraag, gerelateerd aan de inspanningen die men verricht. Aan de financiering kunnen nadere voorwaarden worden verbonden. Het bedrag is altijd inclusief eventuele verschuldigde omzetbelasting.
- 3 De financiering wordt verstrekt indien de aanvrager naar het oordeel van NDF aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen met inbegrip van de financiering redelijk en voldoende zullen zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren.
- 4 Nadat een aanvraag is gehonoreerd en is voldaan aan de eventueel nader gestelde voorwaarden én nadat de NDF schriftelijk bericht heeft ontvangen van de werkelijke startdatum, zal de NDF voorschotten verstrekken tot een maximum van het goedgekeurde budget per projectjaar.
- 5 De voorschotten worden betaald over delen van een kalenderjaar. Over de hoogte en het tempo van de bevoorschotting wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de aanvrager.
- 6 Van het goedgekeurde budget voor het laatste projectjaar wordt 10% uitbetaald na ontvangst en goedkeuring van het eindverslag en de eindafrekening als bedoeld in artikel 17.
- 7 De NDF biedt een mogelijkheid tot het indienen van bezwaren. Iedere schriftelijk ingediende klacht wordt conform door een door het NDF bestuur gemandateerde commissie behandeld.
- 8 Binnen zes weken na de dag waarop een financieringsbesluit bekend is gemaakt, kan bezwaar tegen het besluit worden gemaakt. Bezwaarschriften worden gericht aan de commissie Beroep- en Bezwaarschriften NDF.